

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

№, дата на получаване	Въпрос	Разяснение от Управляващия орган (УО)
Дата на публикуване на разясненията от УО: 19.07.2024 г.		
Запитване № 1, 11.07.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Във връзка с допустимите разходи по процедурата, допустимо ли е да бъде заложено като разход СМР на покрив на сграда, където ще бъдат поставени фотоволтаици, закупени по същия проект</p> <p>Поздрави,</p>	<p>Разходите за „СМР на покрив на сграда“ не попадат в допустимите разходи по т. 1.1.6 от раздел 14.1 на Условието за кандидатстване (УК).</p> <p>Съгласно т. 3 от раздел 14.1 на УК: <i>„За целите на настоящата процедура строително-монтажните работи (СМР) включват монтаж на допустимите машини, съоръжения, оборудване и инсталации като (неизчерпателен списък): изграждане на постаменти и/или фундаменти, кофражни работи, бетонови работи, полагане на настилки, хидроизолационни работи, изграждане на метална конструкция, заваръчни работи, електро и други, с изключение на недопустимите разходи по т. 20 от раздел 14.3“.</i></p> <p>В допълнение, съгласно т. 20 от раздел 14.3 на УК не са допустими <i>„Разходи за извършване на СМР за изграждане/реконструкция/ремонт на сгради (административни, производствени, складови), навеси, огради, вертикална планировка, озеленяване, освен монтаж на допустимите съоръжения, машини и оборудване“.</i></p> <p>В описания в запитването случай, като допустими могат да бъдат разходи за <i>„изграждане на метална конструкция“</i> за монтаж на фотоволтаичните панели, включени в проектното предложение. Останалите разходи, свързани с</p>

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

ремонта на покрива, трябва да бъдат включени в таблица 2 на бизнес плана, в случай на необходимост.

Запитване № 2, 12.07.2024 г.

Земеделски производител съм. Отглеждам лавандула /етерично маслени и медицински култури/. Имам дестилерия и добивам масло от лавандула. Искам да си изградя фотоволтаична централа за собствено потребление. Допустим ли съм?

Запитването не съдържа цялата необходима информация за предоставянето на еднозначен отговор – не е посочена правната форма на кандидата, както и друга информация относно изискванията към кандидатите в раздел 11.1 и 11.2 от УК.

Кандидатите земеделски стопани са допустими за подпомагане, ако отговарят на изискванията на т. 2 (да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите) и т. 3, 4, 5, 6 и 14 от раздел 11.1 на УК и не попадат в недопустимите кандидати от раздел 11.2 на УК.

Обръщаме внимание, че може да кандидатствате и като кандидат по т. 1, буква „в“ от раздел 11.1 на УК, ако при проверката по т. 12 от раздел 11.1 на УК се докаже, че за 2021, 2022 и 2023 г. имате код на основната и допълнителните икономически дейности, свързани с дейности по преработка на земеделски суровини, както и отговарят на останалите условия за допустимост на кандидатите.

Изграждането на фотоволтаична инсталация е допустим разход по процедурата, ако са спазени всички изисквания за допустимост на дейностите и разходите, посочени в раздел 13 и раздел 14 на УК.

Следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на кандидатите ще бъде взето от

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

		Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.
Запитване № 3, 16.07.2024 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с текущият прием по процедура BG06RDNP001-4.018 "Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, вкл. ВЕИ" бихме искали да получим отговор на следният въпрос: Допустимо ли е в настоящият прием да се кандидатства за строително-монтажни работи като самостоятелен разход, които са свързани с монтаж на оборудване за пречистване на отпадни води от производство, за които в момента се изпълнява одобрен проект по предходна процедура BG06RDNP001-4.015 по същата подмярка 4.2 и в който оборудването е част от одобрените и заявени разходи. Имайки предвид, че съгл. 14.1 "Допустими разходи" от условията за кандидатстване и по-конкретно т. 1.1.6 строително-монтажните работи са допустими, ако са пряко свързани с изпълнението на дейности по проектното предложение. В тази връзка не става категорично ясно дали допустимите разходи за строително-монтажните работи са единствено за оборудване, за което се кандидатства в настоящият прием или по принцип за оборудване за пречистване на води закупено със собствени средства или чрез друго финансиране и което не е част от заявените разходи по проекта, с който се кандидатства по настоящата процедура. Предварително благодаря за вашето становище.</p> <p>С уважение,</p>	<p>Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ „<i>Ръководителят на управляващия орган на програмата, съответно на водещата програма утвърждава за всяка процедура насоки и/или друг документ, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти</i>“.</p> <p>В тази връзка, условията за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите се отнасят конкретно за подадените проектните предложения по настоящата процедура. Както е посочено и в т. 3 от раздел 14.1 на УК, разходите за строително-монтажни работи по т. 1.1.6 от раздел 14.1 на УК, включват монтажа на допустимите машини, съоръжения, оборудване и инсталации, посочени в т. 1.1.1-1.1.5 от раздел 14.1 на УК, включени в проектните предложения по настоящата процедура.</p>
Запитване № 4, 16.07.2024 г.	Здравейте,	

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

Вземайки предвид това, че голяма част от проектите по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.001 бяха с период за изпълнение, който до голяма степен съвпада с пандемията от COVID-19. Пандемия, която напълно промени пазара, доведе до големи изменения в нагласите на потребителите и в много случаи превърна инвестирането в ДМА във високо рисково начинание. Един от резултатите от пандемията беше прекратяването и неизпълнението на договори по тази конкретна процедура. Във връзка с горното, моля за отговор на следния въпрос:

Кандидати по настоящата процедура, които са били одобрени за финансиране, подписали са договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, но са прекратили и/или не са изпълнили своите договори по процедура BG06RDNP001-4.001, ще получат ли точки по критерия за оценка № 2.1? Предвид това, че тези фирми не са получили никакво финансиране и нямат вина за възникването на COVID-19 пандемията, искрено се надявам отговорът ви да е положителен, защото противното ще значи, че тези дружества ще бъдат наказани още веднъж и ще бъдат дискриминирани.

Съответствието с критерий за оценка № 2.1 от раздел 22.1 на УК се извършва съгласно методиката по т. 3 от раздел 22.2 на УК: „3. Проектни предложения, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ (критерий за оценка № 2.1) са такива, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане със заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ по реда на Наредба № 20 от 27 октомври 2015 година и/или нямат изпратена покана за сключване на административен договор по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.001, № BG06RDNP001-4.014 и № BG06RDNP001-4.015 по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ (извършва се служебна проверка).“

В тази връзка и в контекста на Вашето запитване, проектно предложение подадено от кандидат, който има сключен договор по процедура BG06RDNP001-4.001, няма да бъде оценено за съответствие по критерий за оценка № 2.1 и няма да получи точки по критерия, независимо дали договора е прекратен или неизпълнен.

Запитване № 5, 17.07.2024 г.

Уважаеми дами и господа,
Отправлям искане за разяснение по процедура № BG06RDNP001-4.018 „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Като млекопреработвателно предприятие отговаряме на всички условия за допустимост на кандидатите по процедурата. При производството на кашкавал се отделя суроватка /цвик, който

Във връзка с поставения въпрос, УО прави уточнение, че разходите за „оборудване за оползотворяване на отпадна суроватка от производство на кашкавал /цвик / за производство на айран“ и „оборудване за филтриране на отпадна суроватка от производство на сирене за производство на саламура за сирене“ не попадат в допустимите разходи в раздел 14.1 на УК.

Съгласно дефинициите в УК, „оползотворяването на отпадък и остатък от преработката“ е свързано с използването им като гориво или по друг начин за

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

бихме искали да използваме повторно като го влагаме в производството на айран. Цвикът съдържа полезни вещества и сол, които могат удачно да се използват при производството на естествен, с отлични вкусови качества и много полезен айран. При този вид оползотворяване на цвика от една страна ще се редуцира значително количеството потребявана вода – при класическата технология се добавя вода, а не суроватка. От друга страна най-същественото предимство на този метод ще бъде отпадането на необходимостта отпадъчният продукт цвик да се пречиства. Методът е щадящ околната среда поради оползотворяването на отпадъчен продукт, който замърсява водите. При производството на сирене също се отделя суроватка, която бихме искали да оползотворим следфилтрация за приготвяне на саламура за сирене. По този начин отново се оползотворява отпадък като се постига спестяване на сол и млечна киселина, които при класическата технология трябва да се добавят към вода за производството на саламура. При оползотворяването на суроватката от сирене за саламура отново се постига значителна икономия на вода като не се допуска замърсяване и не се налага допълнително пречистване на отпадъчния продукт.

Въпросът ни е следния - допустими ли са по процедура № BG06RDNP001-4.018 инвестиционни разходи за:

1. оборудване за оползотворяване на отпадна суроватка от производство на кашкавал /цвик / за производство на айран
2. оборудване за филтриране на отпадна суроватка от производство на сирене за производство на саламура за сирене.

получаване на енергия.

Дата на публикуване на разясненията от УО: 29.07.2024 г.

Запитване № 6, 19.07.2024 г.

Ние преработваме билки от регистрирани ЗП, с КИД 21.20 Производство на лекарствени продукти. Кодът, с който сме включва в себе си и преработка според КИД2008. Допустим

В клас 21.20 „Производство на лекарствени продукти“ са включени различни дейности, свързани с производството на лекарствени продукти, включително „обработка

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПЕРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

	<p>код ли е 21.20 според условията за кандидатстване?</p>	<p><i>(смилане, стриване, раздробяване) на растителни суровини за производство на лекарствени продукти</i>“. Преработката на билки попада в допустимите сектори в раздел 13.1 на УК. В тази връзка, по настоящата процедура може да бъде допустимо проектно предложение за инвестиции в обект за преработка, в който съгласно технологичния проект се извършва преработката на земеделски суровини от първичното селскостопанско производство (билки) в лекарствени продукти, като и допустимите разходи от раздел 14.1 на УК също трябва са пряко свързани само с тази дейност.</p> <p>Предвид липсата на информация за крайния продукт и необходимите за производството му суровини, уточняваме че окончателното решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.</p> <p>Обръщаме внимание, че при необходимост оценителната комисия може да изиска представяне на архитектурно заснемане/инвестиционен проект (т. 7 от раздел 21.2 на УК), както и може да извърши посещение и/или проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи (т. 6 от раздел 21.2 на УК).</p>
<p>Запитване № 7, 25.07.2024 г.</p>	<p>Здравейте, във връзка със стартирал прием на проекти по процедурата, бих искала да получа отговори на следните въпроси: 1. Ще бъде ли допустимо изграждане на фотоволтаична</p>	<p>Във връзка с поставените в запитването въпроси, УО предоставя следните разяснения: 1. По аналогия на условието по т. 10.1 от раздел 13.2, когато сградата, върху чийто покрив ще се монтира</p>

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

центра на върху покрив на новострояща се сграда (не е въведена в експлоатация)? Сградата е част от съществуващо преработвателно предприятие, което разширява производствените си мощности и ще бъде използвана за производствено складови дейности. За разходите за строежа на сградата няма да се кандидатства и същите ще бъдат отнесени в таблица 2 от бизнес плана. Моля ако е възможно, да дадете разяснение какви документи за строежа на сградата са необходими.

2. На няколко места в УК сте упоменали, че разходите по т.1.1.6 (Строително-монтажни работи, пряко свързани с изпълнение на дейностите по проектното предложение) от Раздел 14.1. е възможно да се извършат след посещение на място. В тази връзка, моля дайте следното разяснение:

2.1. Това важи ли за разходите по т.1.1.4 - Закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ ?

2.2. Ако не кандидатстваме за СМР то (1.1.6.), което е част от изграждането и инсталирането на ФЕЦ (1.1.4), ще трябва ли да изчакаме посещението на място за да стартираме изпълнението?

3. В Раздел 14.2, т. 11.2 от УК е включен текст " При заявени разходи по т. 1.1.5 от раздел 14.1, без да са заявени разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 кандидатите трябва да имат действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса, което се описва в документа по т. 19 от раздел 13.2. Кандидатите трябва да имат валидна гаранция за произход на енергията, налична в „Регистър издадени гаранции“ на електронната страница на Агенция за устойчиво енергийно развитие или да представят документите

фотоволтаичната инсталация е в процес на изграждане и не е въведена в експлоатация, съгласно приложимото законодателство, разходите за изграждане се включват в таблица 2 от бизнес плана (Приложение № 5) и за тях кандидатите са длъжни да представят документите, посочени в т. 10, т. 14 и т. 22 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“.

2. Едно от изискванията за възможност към разходите за строително-монтажни работи е да са извършени след посещението на място, което е приложимо и за строително-монтажните работи, свързани с разходите по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК. В случай, че в проектното предложение са включени само разходи за доставка на разходите по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК, а разходите за строително-монтажните работи са включени в таблица 2 на бизнес плана (Приложение № 5), не е необходимо да се изчака посещение на място. Следва да имате предвид, че за разходите по т. 1.1.4.1. от раздел 14.1 на УК, във всички случаи се извършва посещението на място, независимо дали проектното предложение включва само доставка или инсталиране.

3. Допусната е техническа грешка в изречение второ на т. 11.2 от раздел 14.2 на УК.

Както е посочено в раздел 14.2, т. 11.2, изречение първо „При заявени разходи по т. 1.1.5 от раздел 14.1, без да са заявени разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 кандидатите трябва да имат действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса, което се описва в документа по т. 19 от раздел 13.2“. Във второто изречение се препраща към документ, посочен в т. 28 от раздел 24.1 на УК, съгласно която следва да се представи

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

по т. 7 и т. 28 от раздел 24.1 „Списък общи документи“, доказващи наличието на фотоволтаична инсталация."

В тази връзка, моля да отговорите защо документите по т.7 и т. 28 от Раздел 24.1 трябва да доказват наличие на фотоволтаична инсталация при положение, че типа на разходите по т. 1.1.5 са други, несвързани с фотоволтаични инсталации? Това техническа грешка ли е?

„Протокол за извършен монтаж на фотоволтаична система или друг документ, доказващ монтажа от правоспособно лице по чл. 21 от ЗЕВИ и/или договор за доставка на фотоволтаична система/инсталация за производство на енергия от ВЕИ и/или фактури и/или приемно-предавателни протоколи за доставка и/или разрешение за ползване /удостоверение за въвеждане в експлоатация (когато е приложимо) Представя се във формат „.jpg“, „.jpeg“, „.pdf“, „.zip“, „.rar“, „.7z“ и „.docx“. Представят се в случаите на заявени разходи по т. 1.1.4.1 и т. 1.1.5 от раздел 14.1“

В тази връзка, в случаите по т. 11.2 от раздел 14.2 на УК, следвайки логическата последователност на текста документът по т. 28 трябва да доказва наличието на действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса.

Текстът в т. 11.2 от раздел 14.2 на УК следва да се чете:
„11.2. При заявени разходи по т. 1.1.5 от раздел 14.1, без да са заявени разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 кандидатите трябва да имат действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса, което се описва в документа по т. 19 от раздел 13.2. Кандидатите трябва да имат валидна гаранция за произход на енергията, налична в „Регистър издадени гаранции“ на електронната страница на Агенция за устойчиво енергийно развитие или да представят документите по т. 7 и т. 28 от раздел 24.1 „Списък общи документи“, доказващи наличието на **инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса**“

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

№, дата на получаване	Въпрос	Разяснение от Управляващия орган (УО)
Дата на публикуване на разясненията от УО: 31.07.2024 г.		
Запитване № 8, 27.07.2024 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Съгласно чл. 147 ал. 2 от ЗУТ "За строежите по ал. 1, т. 14а се представят проектно решение на инженер-конструктор и/или електроинженер с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им и допълнително споразумение към договора за достъп и пренос, сключено между крайния клиент и оператор на електропреносната или на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа." Строежите по ал. 1, т. 14а са "изграждане на енергиен обект по чл. 25а, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 5 MW" - енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електропреносната, електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, енергията от които ще се използва само за собствено потребление, като общата инсталирана мощност на енергийните обекти може да бъде до два пъти размера на предоставената мощност, но не повече от 5 MW..</p> <p>Такива ще са съответно и част от обектите, кандидатстващи за финансиране по настоящата процедура. В тази връзка необходимо ли е на етап кандидатстване да се представи проектно решение на инженер-конструктор и/или електроинженер с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им и допълнително споразумение към договора</p>	<p>Посочените документи в чл. 147, ал. 2 от Закона за устройство на територията са основание за издаване на разрешение за строеж и не са включени към изискуемите документи в раздел 24.1 на УК.</p> <p>В тази връзка на етап кандидатстване следва да се представи само разрешението за строеж, както и всички останали изискуеми документи от раздел 24.1 на УК, съобразно включените в проектното предложение дейности и разходи.</p> <p>Обръщаме внимание, че при необходимост оценителната комисия може да изиска представяне на документите, свързани с разрешението за строеж с писмото по т. 7 от раздел 21.2 на УК, както и може да извърши посещение и/или проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи (т. 6 от раздел 21.2 на УК).</p>

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПЕРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

	за достъп и пренос, сключено между крайния клиент и оператор на електропреносната или на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа?	
Запитване № 9, 27.07.2024 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>В случай, че Кандидат вече има изградена със собствени средства автономна фотоволтаична (соларна) система и иска да кандидатства единствено за закупуване и инсталиране на съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии) към съществуващата фотоволтаична система, то тези батерии включени ли са в списъка с референтни разходи?</p> <p>В списъка са включени "Автономни фотоволтаични (соларни) системи", но липсва графа само за батерии. Съответно колко оферти следва да се представят - една или три?</p> <p>И в този случай следва ли да се представя Анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 14-15 от Раздел 13.2, „Условия за допустимост на дейностите“, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП)?</p>	<p>Съоръженията за локално съхранение на енергия (батерии) са включени под № 4 в Приложение № 6 „Списък с наименованията на активите, за които са определени референтни разходи“ към УК и за този тип разходи трябва да се представи една оферта в съответствие с т. 10 от раздел 14.1 на УК.</p> <p>Документът по т. 21 от раздел 24.1 на УК се представя при всички инвестиции, свързани с енергия от ВЕИ, включително и в случаите на заявени разходи за батерии по т. 1.1.4.1 от раздел 14.1 на УК. Съгласно т. 19 от раздел 13.2 на УК, анализът трябва да докаже изпълнението на условията по т. 14-18 от раздел 13.2 на УК, както и т. 11.2 и т. 16 от раздел 14.2 на УК, съобразно вида на включените в проектното предложение инвестиции.</p>
Запитване № 10, 29.07.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Моля за отговор на следните въпроси във връзка с подготовка на проект по процедура № BG06RDNP001-4.018 - „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. от ПРСР 2014-2020г.</p> <p>1. Допустими ли ще са инвестиции за покупка на основание раздел 14.1. Допустими разходи – т. 1.1.3. „Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за съхраняване на отпадъчни и технологични води, включително инсталации за пречистването им в преработката и маркетинга“</p>	<p>Във връзка с поставените въпроси представяме следните разяснения:</p>

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

следните съоръжения използващи, преработващи и пречистващи вода:

1.1. Покупка на пароводен топлообменник, термopомпи Вода-Вода и Въздух-Вода за оползотворяване на отпадъчни технологични води от конвейерни стерилизатори. Преработваме плодове като основните ни продукти са плодови консерви – компоти. В процеса на стерилизация на компотите използваме конвейерни стерилизатори, които консумират пара от парни котли. Чрез въвеждането в експлоатация на посочените термopомпи голямото отпадно количество технологична вода от стерилизаторите ще се пречиства и използва повторно отчасти за охлаждане в стерилизаторите и отчасти за вода в парните котли, което ще намали нуждата от подгръване на топла вода и разходът на природен газ.

За охлаждането на консервите след стерилизацията се използва прясна вода с температура около 20 градуса С. Поради фактът, че използването на пара съвпада с използването на студена вода, е удачно да се инсталира подходяща по мощност термopомпа Вода-Вода, която едновременно и икономично (с едно и също количество ел. енергия) да подгръва и пречиства вода от 20 градуса С до 55 градуса С и да охлажда водата за охлаждане от 20 (и повече) градуса С до 10 (и по-малко) градуса С, като по този начин отпадните технологични води от стерилизатора се оползотворяват повторно, вместо да се изхвърлят. За допълнителното подгръване на вода от 55 до 80 градуса С е удачно да се инсталира подходяща по мощност термopомпа Въздух-Вода, която ще взима топлата вода от първата термо-помпа, ще я пречисти, подгрее до 80 градуса С и ще я вкара в парен котел. При положение, че производствените процеси с използване на пара се извършват в горещите летни месеци, когато сезонно изкупуваме плодове,

1.1 Разходите за „покупка на пароводен топлообменник, термopомпи Вода-Вода и Въздух-Вода“ не са свързани с пречистването на отпадъчни и технологични води и не могат да бъдат отнесени към допустимите разходи по процедурата. От така представеното описание, правим уточнение, че по процедурата могат да бъдат допустими само инвестиции пряко свързани с пречистването на технологични/отпадъчни води, с цел повторното им използване в преработката и маркетинга;

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

ефективността на термopомпата Въздух-Вода може да е значителна.

1.2. Допустим разход ли ще е обновяване на вентилационната и климатизационната ни система чрез съоръжения, които позволяват студена вода, използвана при измиването на плодовете да се използва преди това за охлаждане на помещенията, преминавайки през нови топлообменници въздух/вода и съоръжения за пречистване. Така значителна част от водата за технологични нужди ще циркулира след пречистване и ще се използва многократно.

Основната цел на тези инвестиционни разходи ще е значителна икономия на енергия и потребление на вода, което е в пряка връзка с целите на процедурата - подобряване на цялостната дейност и икономическата ефективност на нашето предприятие чрез минимизиране на основни разходи и подобряване опазването на околната среда чрез намалено потребление на вода и енергия. Ще се постигне екологичен ефект от намаляване на вредните емисии при използване на технологии за производство на топлинна енергия. Посочените инвестиции в термopомпи и обновяване на вентилационната система ще се комбинират и с изграждането на фотоволтаична електроинсталация за производство на електроенергия за собствени нужди в подготвяно от нас проектно предложение по процедура BG06RDNP001-4.018.

2. В раздел 24.1 Списък с общи документи в т. 24 е записано „Предварителен или окончателен договор и/или фактура или други документи с описани вид, количества и цена на готовата продукция посочена в бизнес плана. Представят се във формат „.pdf,.jpg,.xlsx,.xls,.rar,.7z,.zip. Представят се във връзка с изискването на т. 6.2 от Раздел 13.2, без изискване по отношение на количеството на реализираната продукция, както и периода на реализацията.“ Правилно ли разбираме, че ще е

1.2 Посочените в запитването разходи не са свързани с пречистване на газове или води и не попадат в допустимите разходи по процедурата. От така представеното описание, правим уточнение, че по процедурата могат да бъдат допустими само инвестиции пряко свързани с пречистването на технологични/отпадъчни води, с цел повторното им използване в преработката и маркетинга.

В допълнение към отговора по т. 1.1 и 1.2., следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.

2. Документът по т. 24 от раздел 24.1 се представя единствено с цел удостоверяване на заложените в бизнес плана цени. Обръщаме внимание, че в Условията за изпълнение са включени изисквания по отношение изпълнението показателите на бизнес плана в периода на мониторинг.

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

	<p>достатъчно да представим договор или фактура, в който да е заложена продажна цена, идентична с тази, посочена като прогнозна средна цена на съответния вид продукция в Таблица 3: Производствена и търговска програма от бизнес плана като няма да се взема под внимание количеството във фактурата или договора, както и времето на продажба. Тоест този документ следва да удостовери единствено, че заложената прогнозна цена е реалистична на база на издадена фактура или сключен договор или друг документ. Тълкуването ни се базира на текста на т. 6.2 - Кандидатите задължително представят обосновка за продажните цени на посочените в бизнес плана крайни продукти с документа по т. 24 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“, без изискване по отношение на количеството на реализираната продукция, както и периода на реализацията.</p> <p>3. Допустимо ли е изискуемите декларации по образец, част от „Списък с общи документи“ да са с дата, несъпадаща с датата на подаване на проектното предложение, но по-късна от обявяването на приема по процедурата или след 11.07.2024г.</p>	<p>3. Допустимо е декларациите по образец да са с дата след старта на приема по процедурата и преди подаване на проектното предложение, когато няма изменения в декларираните обстоятелства към датата на подаване на проектното предложение.</p>
<p>Запитване № 11, 30.07.2024 г.</p>	<p>Във връзка с публикуваните указания по процедурата, бих искала разяснения по следните въпроси:</p> <p>1. Допустима инвестиция ли е съоръжение за пречистване на входящи води за последващо използване в производството? Съгласно нашето тълкуване, разходите за допустими към т. 1.1.1. Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за пречистване на газове или води; от Раздел 14.1. - 1.1. Разходи за материални инвестиции.</p> <p>2. Съгласно т. 1.1.2. допустимо е: Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за съхраняване, третиране и оползотворяване на отпадъци/остатъци в резултат на</p>	<p>На база съдържащата се в запитването информация, предоставяме следното разяснение:</p> <p>1. Както е посочено в раздел 6 от УК, разходите по т. 1 от раздел 14.1 на УК имат за цел подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително-преработвателната промишленост чрез подобряване опазването на околната среда. Разходите по т. 1.1.1 от раздел 14.1 на УК са свързани с пречистване на отделяните в околната среда газове и води от обекта за преработка. Разходите по т. 1.1.3 от раздел 14.1 на УК са свързани с пречистване на отпадъчни и технологични води, с цел повторното им използване в производството.</p>

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

	<p>извършената преработка на селскостопански продукти; ; от Раздел 14.1. - 1.1. Разходи за материални инвестиции.</p> <p>В тази връзка, ако имаме налично оборудването за оползотворяване на отпадъка, но имаме нужда от оборудване за предварителното му третиране, това оборудване ще се счита ли за допустим разход.</p> <p>Предварително благодаря!</p>	<p>В тази връзка, инвестиции в „съоръжение за пречистване на входящи води за последващо използване в производството“ не попадат в допустимите разходи по процедурата.</p> <p>2. Поставения въпрос е неясен. Следва да имате предвид, че съгласно дефинициите третиране на отпадък е „събиране, съхранение, оползотворяване или обезвреждане на отпадъците и всички междинни операции, както и повторното им използване за производство на енергия“, а оползотворяването на отпадъка и остатъка от преработката е свързано с използването им като гориво или по друг начин за получаване на енергия. В тази връзка разходите по т. 1.1.2 от раздел 14.1 на УК трябва да са свързани с третиране на отпадъка, с цел използването му за производство на енергия.</p>
<p>Запитване № 12, 30.07.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с обявената процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.018 „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното разяснение: В Условието за кандидатстване, раздел 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, точка 14 гласи „Кандидатите по т. 1 трябва да имат регистриран и действащ обект за преработка на земеделски суровини за получаване на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план.“.</p> <p>Моля за информация къде следва да е регистриран обектът за преработка на земеделски суровини – БАБХ или друга институция? От точка 14 не става категорично ясно, какъв тип регистрация се очаква. Допълнително не всички дейности за преработка подлежат на регистрация.</p>	<p>Изискването по т. 14 от раздел 11.1 се проверява служебно от оценителната комисия за регистрация на обекта в съответните регистри, когато са приложими Закона за храните (ЗХ), Закона за фуражите (ЗФ), Закона за виното (ЗВ) или Закона за маслодайната роза (ЗМР).</p> <p>За обекти за преработка, за които ЗХ, ЗФ, ЗВ и ЗМР не са приложими, се извършва проверка в Националния статистически институт за кода на основната и допълнителните икономически дейности на кандидата за 2023 г., съответстващ на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план. В тези случаи може да се изиска и служебна информация от общината по адрес на регистрация на обекта за преработка, за наличие на въведен в експлоатация/ползване обект за преработка, както и да се извърши посещение и/или проверка на място като част от проверката за административно съответствие и допустимост, за установяване на фактическото съответствие с представените документи.</p>

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПЕРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

Моля за пояснение.
Благодаря, предварително!

Дата на публикуване на разясненията от УО 02.08.2024 г.

<p>Запитване № 13, 31.07.2024 г.</p>	<p>Здравейте, във връзка с отворен целеви прием по подмярката, свързан с опазване на околната среда, моля за следното разяснение относно допустимостта на следните инвестиции: На предприятията от мелничарската и оризарската промишленост са поставени високи екологични норми относно чистотата на въздуха, който излиза от предприятията вследствие на тяхната производствена дейност. В мелничарската промишленост, както и при оризарните при преработката на суровината - в процесите на почистване и разделяне на фракции, се използва въздух. Чрез него се отнемат леките примеси (прах, люспа), но в следствие е необходимо почистването на самия въздух преди изпускането му в атмосферата от запрашването от тези примеси посредством различни системи (основно филтри) за задържане, обратно издухване и утаяване на частиците. Това са скъпо струващи съоръжения, които не добавят стойност към продукта, но предприятията са длъжни да инвестират в тях. И в тази връзка: допустими ли са инвестиции в оборудване за инсталации за пречистване от праховите частици на отработен въздух преди пускането му в атмосферата в т.ч. циклон филтри и ръкавни филтри и необходимата им окомплектовка (шлюзови агрегати, компресори, вентилатори).</p>	<p>Във връзка с поставените цели и очакваните резултати от подпомагането по процедурата, са определени и допустимите разходи в раздел 14.1 на УК. В т. 1.1 от раздел 14.1 са включени разходи за „Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за пречистване на газове или води“. В тази връзка подпомагането е съсредоточено към инвестиции пряко свързани с почистването/пречистването на отделяните в атмосферата газове, към които могат да бъдат отнесени включените в запитването „циклон филтри и ръкавни филтри“, както и свързаното с дейностите по почистване оборудване „шлюзови агрегати, компресори, вентилатори“. Предвид предоставената в запитването информация, правим уточнение, че посочените в запитването „шлюзови агрегати, компресори, вентилатори“ трябва да създават условия по засмукване на замърсени въздух във филтрите, да подпомагат отделяне на утаените прахови частици от филтъра, да подпомагат почистването на филтрите, както и отделянето на пречиствения въздух в атмосферата. В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.</p>
<p>Запитване № 14, 31.07.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа, Във връзка с намерение за кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.018 бих желал да получа отговор относно допустимостта на следния вид инвестиция: Мобилен инсинератор за изгаряне на животински отпадъци от съществуваща кланица. Инсталацията е снабдена с необходимата филтрова система за пречистване на газовете, с</p>	<p>Съгласно представената информация, включения в запитването „мобилен инсинератор за изгаряне на животински отпадъци“ е предназначен само за изгаряне на животински отпадъци (биомаса), без процеса да е свързан с производство на енергия за собствено потребление. В тази връзка „мобилен инсинератор за изгаряне на животински отпадъци“ не попада в допустимите разходи от раздел 14.1</p>

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

което значително се намаляват вредните емисии в сравнение с конвенционалното изгаряне на биомасата.
Предварително благодаря за отговора, лека работа.

на УК.